

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 018149 17 Кж 2
Бања Лука, 08.05.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и др Вељка Икановића као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Д.П., због кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама бранилаца оптуженог, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018149 16 К 2 од 02.10.2017. године, након одржане сједнице вијећа, у присуству замјеника главног републичког јавног тужиоца Светлане Брковић и бранилаца оптуженог, адвоката В.Р. из Б.Л. и Д.Т. из С., а у одсуству уредно обавјештеног оптуженог, дана 08.05.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе бранилаца оптуженог Дарија Продановића, те потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018149 16 К 2 од 02.10.2017. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018149 16 К 2 од 02.10.2017. године (која је донесена након поновљеног суђења), оглашен је кривим Д.П. због кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци, у коју му је, на основу члана 44. став 1. КЗ РС, урачунато вријеме проведено у затвору. На основу члана 61. став 1., 2. и 3. КЗ РС, оптуженом је изречена мјера безбједности - забрана управљања моторним возилом "Б" категорије у трајању од 2 (двје) године, рачунајући од дана правоснажности пресуде, с тим да се вријеме проведено у затвору не урачунава у вријеме трајања ове мјере. На основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 1. и 2. тачке а) и е) Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12 и 91/17 у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 4.314,00 КМ и судски паушал у износу од 300,00 КМ, док су на основу одредбе члана 108. став 1. и 3. ЗКП РС, оштећени са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили браниоци оптуженог. Бранилац адвокат В.Р. жалбу је изјавила из свих жалбених основа, са приједлогом да се побијана пресуда укине и одржи претрес пред овим судом. Бранилац адвокат Д.Т. у жалби не наводи основе побијања пресуде, а приједлог ове жалбе је да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење пред „другим судећим вијећем“.

У писменом одговору на жалбе бранилаца оптуженог, окружни јавни тужилац је предложио да се те жалбе одбију као неосноване и потврди првостепена пресуда.

У сједници вијећа, која је одржана у одсутности уредно обавјештеног оптуженог, у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, браниоци оптуженог су изложили жалбе, остајући код разлога и приједлога садржаних у њиховим образложењима, а замјеник главног републичког јавног тужиоца је предложила да се жалбе одбију као неосноване и потврди првостепена пресуда.

Разматрајући спис, побијану пресуду, жалбе и одговор тужиоца на жалбе бранилаца, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

Супротно жалбеним наводима бранилаца оптуженог, одбијањем приједлога одбране за поновним саслушањем саобраћајног вјештака одбране, првостепени суд није повриједио право на одбрану оптуженог, нити је прекршио одредбу члана 14. став 1. ЗКП РС, као ни одредбу члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода.

Наиме, право на одбрану садржано у принципу „једнакост оружја“ који манифестује једнак процедурални положај странака током суђења, обухвата читав спектар процесних права која оптуженом обезбјеђују једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе. То право на одбрану првенствено обухвата (али се не ограничава) на следећа права: право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац. Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која има за посљедицу укидање пресуде донесене уз ове повреде поступка.

У конкретном случају, жалбама бранилаца оптуженог се поставља теза да је у поступку доношења правоснажне пресуде повређено право на одбрану оптуженог на начин што је одбијен приједлог одбране за поновним саслушањем саобраћајног вјештака одбране, а да је притом, првостепени суд издао наредбу за допунско вјештачење Комисији вјештака Саобраћајног факултета Д., те затим прихватио Допуну ове комисије и саслушао проф. др. Т.Ђ. – представника те комисије.

Супротно таквом ставу, овај суд налази да нема основа за тврдњу, изнесену у жалбама бранилаца о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, због одбијања приједлога одбране за поновним саслушањем саобраћајног вјештака одбране, након што је Комисија вјештака Саобраћајног факултета Добој, по наредби првостепеног суда, извршила Допуну свог првобитног налаза, као и након саслушања проф. др. Тихомира Ђурића – представника те комисије.

Наиме, са једне стране, дискреционо право суда, садржано у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, је да одбије доказне приједлоге странака, ако закључи да предложени доказ нема значаја за предмет или је непотребан, с тим што је ова дискреција ограничена обавезом суда да наведе разлоге из којих није уважио предложене доказе, па би одсуство тих разлога представљало повреду права на одбрану, међутим, у конкретном случају, првостепени суд је дао разлоге због чега сматра да предложени доказ одбране нема значаја за овај предмет. Са друге стране, првостепени суд је дао одбрани могућност да ангажује вјештака саобраћајне струке по властитом избору и то проф. др. М.В., који је сачинио писмени налаз и мишљење, те је исти саслушан на главном претресу током првог суђења, па је тај његов писмени налаз и мишљење на поновљеном суђењу прихваћен као доказни материјал, сходно одредби члана 331. став 4. ЗКП РС. Осим тога, саобраћајно вјештачење Комисије вјештака Саобраћајног факултета Д., заједно са допуном тог вјештачења, је доказ чије је извођење наложио првостепени суд, а не оптужба. С обзиром на то, нема мјеста приговору жалби, заснованом на тврдњи о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која одражава повреду права на одбрану у облику нарушене равноправности странака због неједнаког процесног положаја оптуженог, посматрано с аспекта извођења доказа пред судом јер одбрана током првостепеног поступка, није доведена у неравноправни положај у односу на оптужбу, нити је дошло до повреде принципа једнакости оружја.

Неосновани су жалбени приговори браниоца адвоката В.Р. да је првостепени суд починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, јер супротно наводима из ове жалбе, овај суд налази да изрека побијане пресуде није неразумљива, нити противријечна сама себи, нити њеним разлозима и образложење пресуде садржи разлоге у погледу одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптуженог и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона. Сасвим је друго питање то што ова жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке, оспорава правилност тих чињеничних утврђења.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима жалби, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на бројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен

је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да је оптужени починио кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС. Приговори жалби којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалбама, нису основани. Наиме, побијана пресуда детаљно износи садржај изведених доказа како објективне, тако и субјективне природе, све те доказе правилно оцјењује и изводи коначан, а по оцјени овога суда правилан закључак да је оптужени учинио кривично дјело које му оптужба ставља на терет. Посебно је побијана пресуда анализирао садржај налаза саобраћајних вјештака В.С., др М.В. и вјештачење Саобраћајног факултета у Д. - комисије вјештака др П.Г., др Т.Ђ. и М.С. (заједно са допуном овог налаза), затим прихватила налаз са допуном наведене комисије вјештака Саобраћајног факултета, те дала ваљане разлоге, које у цијелости прихвата и овај суд, због чега прихвата налаз комисије факултета, а због чега не прихвата налазе саобраћајних вјештака В.С., др М.В., па се жалиоци упућују на те разлоге.

Према томе, прихватајући налаз комисије Саобраћајног факултета у Д., насупрот жалбеним наводима, побијана пресуда је правилно утврдила да до саобраћајне незгоде не би дошло да је оптужени као возач возила „BMW“ возилом управљао дозвољеном брзином од 60 км/час, те да управљање возилом марке „BMW“ брзином од најмање 117,7 км/час, представља пропуст оптуженог, који је у узрочно посљедиочној вези са настанком саобраћајне незгоде и тежином посљедица исте. Наиме, из налаза комисије Саобраћајног факултета Д. произилази да се возило „BMW“ којим је управљао оптужени кретало брзином од 60 км/час, до мјеста судара стигло би за око 3,9 секунди, односно за 1,9 секунди касније, а за ту разлику времена возило „Пасат“ (којим је управљао оштећени Д.Љ.) је прешло додатних 11,8 м, па до незгоде не би дошло, обзиром да је за маневар скретања улијево на споредни пут возачу „Пасат“ био потребан пут од 12,4 м. Притом, правилно је првостепени суд утврдио да се у налазу саобраћајног вјештака одбране проф. др. Веселиновића не налазе параметри на основу којих је овај вјештак утврдио пређени пут возила „Пасат“ у лијевом скретању до мјеста судара у дужини од 6,50 м, што би била дужина од изласка из видног поља камере до мјеста примарног контакта. Истовремено, правилно је побијана пресуда прихватила да је од стране Комисије вјештака дужина од 7,20 м правилно утврђена (дужина од изласка из видног поља камере до мјеста примарног контакта). Комисија вјештака је према запису надзорне камере утврдила да је вријеме скретања возила „Пасат“ по изласку из видног поља надзорне камере до судара са возилом „BMW“, износило око 2 секунде (вјештак одбране наводи 2,006 с), то у тренутку отпочињања маневра скретања у лијево возила „Пасат“, возило „BMW“ од мјеста судара се налазило на удаљености 65,4 м, те да је на опасност од судара возила, возач „BMW“ реаговао са удаљености од 37,7 метара. Притом, неспорно је да је возач „Пасата“ укључио жмигавац скретања улијево, чиме је дао знак да ће извршити радњу скретања улијево и он је ту радњу предузео јер није могао процијенити којом брзином долази возило „BMW“ са упаљеним свјетлима, што произилази из сва три саобраћајна вјештачења.

Без основа су и жалбени приговори којима се указује на „начело повјерења“ у саобраћају. Наиме, управо имајући у виду то начело, и по оцјени овог суда, оштећени Љ. је правилно процијенио да радњу скретања улијево може безбједно извршити не угрожавајући ни себе ни друге, те да је претпостављао да

се надоласе возило којим је управљао оптужени, креће дозвољеном брзином. Притом, Оптужени П. је као возач прекршио двије бланкетне норме, возилом је управљао у стању тешког пијанства, са концентрацијом алкохола у крви од 2,13 промила и недозвољеном брзином од 117,7 км/час, на путу гдје је дозвољена брзина 60 км/час, дакле скоро дупло већом брзином од дозвољене, због чега се исти не може позивати на „начело повјерења“, а предност у саобраћају се не може остваривати силом и кршењем прописа. Дакле, оштећени Љ. је возилом управљао дозвољеном брзином, укључио лијеви показивач правца, као намјеру предузимања радње скретања улијево, коју радњу скретања улијево је предузео управо према „начелу повјерења“ које се огледа у томе да возило које му долази из супротног смјера, долази дозвољеном брзином од 60 км/час и исти је радњу скретања улијево и предузео, оцијенивши да ће исту успјети завршити не угрожавајући ни себе, ни сапутника у његовом возилу, као ни возача возила које му долази у сусрет, коју радњу би завршио безбједно, јер би својим возилом сишао са саобраћајне траке којом се кретао возач возила „BMW“ оптужени П. и до саобраћајне незгоде не би ни дошло, у ситуацији да се оптужени својим возилом кретао дозвољеном брзином.

Надаље, супротно жалбеним приговорима, по оцјени овог суда, правилно је првостепени суд утврдио да се не може прихватити вјештачење и дужину реаговања возача под дејством алкохола у односу на дужину реаговања тријезног возача, јер је сваки возач дужан да возилом управља без дејства алкохола, па чињеница да је оптужени Продановић управљао под дејством алкохола, не може бити олакшавајућа околност при вршењу прорачуна његове реакције као возача. С тога је и по оцјени овог суда, неприхватљив навод саобраћајног вјештака одбране, који је узео продужену реакцију реаговања оптуженог П., због утицаја алкохола и то од око „1,7 секунди“ и на тај начин извео закључак да се оптужени кретао брзином од 60 км/час, (узимајући у обзир концентрацију алкохола), не би могао зауставити своје возило, ни форсираним кочењем на удаљености од 37,36 метара.

Због наведеног и по оцјени овог суда, радња скретања улијево, као ни алкохолисаност оштећеног Љ. који је такође возилом управљао у стању тешког пијанства, није у узрочно-последичној вези са настанком саобраћајне незгоде и тежином последица исте.

Дакле, побијана пресуда је утврдила да је оптужени прекршио одредбу члана 44. став 1. ЗООБС-а на путевима, те одредбе члана 174. истог закона, те је, насупрот жалбеним приговорима, правилно закључила да су ти пропусти оптуженог, у узрочно последичној вези са настанком саобраћајне незгоде, а с тим у вези и са насталим последицама, смрт два лица и тешко и лако тјелесно повређивање два лица.

Имајући у виду овакво стање доказа и овај суд налази да је било непотребно поновно саслушање саобраћајног вјештака одбране, које је одбрана предлагала на главном претресу пред првостепеним судом, јер су спроведени докази били довољни за потпуно и правилно утврђење свих конкретних околности и узрока настанка предметне саобраћајне незгоде.

Стога овај суд налази да је чињенично стање у овој кривично правној ствари утврђено и потпуно и правилно, а жалбени приговори у овом основу побијања пресуде, неосновани.

На правилно утврђено чињенично стање, правилно је примјењен Кривични закон и радње оптуженог, онако како су описане у изреци побијане пресуде правилно су квалификоване као кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС, због чега је неоснован и приговор жалбе браниоца В.Р. у основу побијања пресуде због повреде Кривичног закона.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о казни и то у вези са жалбеним аргументима бранилаца оптуженог, налазећи да и у овом основу побијања пресуде, жалбе нису основане.

Правилно су утврђене и у побијаној пресуди образложене све олакшавајуће околности на страни оптуженог, првенствено да је породичан, отац једног дјетета, затим протек времена од извршења дјела, да до сада није осуђиван, те да оштећени Б.Г. и Б.П. нису поставили имовинскоправни захтјев, те отежавајуће околности и то прије свега чињеницу да је проузроковао саобраћајну незгоду са посљедицама које су резултирале смрт два млада човјека, да је једно лице задобило тешку тјелесну повреду, а друго лаке тјелесне повреде. Разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени свих тих околности, овај суд прихвата као ваљане, јер цијенећи законом прописану казну за кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС од 2 (двје) до 12 (дванаест) година, за које је оптужени оглашен кривим, као и општа правила о одмјеравању казне из одредбе члана 37. став 1. КЗ РС, овај суд налази да је казна затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци, изречена побијаном пресудом, нужна и потребна мјера казне за остваривање сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 28. КЗ РС.

Из свих наведених разлога жалбе бранилаца оптуженог нису основане, па је ваљало те жалбе одбити и на основу члана 327. ЗКП РС, првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић